

Protestantsch-Christelijke Reclasseerings-vereeniging.

In 1928 werd — we citeren hier een circulaire van de vereeniging zelf — opgericht de Protestantsch-Christelijke Reclasseerings-Vereen., welke beoogt samenwerking te brengen in allen reclasseerings-arbeid, die tot nu toe op positief Christelijken grondslag in Protestantschen zin verricht is en tevens dezen arbeid in den ruimsten zin verder aan te vatten naar de beginselen van Gods Woord.

Onder reclasseering verstaat men in het algemeen zorg voor ontslagen gevangenen en daarmede gelijk te stellen personen, ten doel hebbende, deze personen weder tot een geregeld en ordelijk leven in de maatschappij te brengen en dus herhaling van de misdaad te voorkomen.

In het bijzonder zij ook hier gedacht aan de taak der reclasseering in verband met de voorwaardelijk veroordeelden en voorwaardelijk in vrijheid gestelde personen.

Hier werkt de reclasseering rechtstreeks mede met de Overheid. Hier kan zij door haar voorlichting een grooten invloed oefenen op de beslissing van den rechter en daarmede zijdelings op een zuivere toepassing onzer strafwetgeving.

Ten behoeve van de voorlichting van den rechter moeten uitgebreide gegevens over den delinquent worden verzameld. Celbezoek aan den gevangene moet rechtstreeksche aanraking met dezen verzekeren. Door haar patronaat neemt de reclasseeringsinstelling den gevallen onder haar toezicht, en ieder gevoelt wat prachtig werk hier voor ons te verrichten is.

Het geldt hier een gebied, dat tot nu toe van Protestantsch-Christelijke zijde nog niet breed en in vollen omvang werd aangevat, maar daarin moet verandering komen.

Ons Christenvolk moet, — aldus nog steeds deze circulaire — voor zoover het den reclasseeringsarbeid aan anderen overliet, ontwaken! Want het kan, het mag zoo niet langer!

Wij mogen een terrein, dat zoo nauw met onze Christelijke levens- en wereldbeschouwing verband houdt, niet als neutraal domein beschouwen. Een eigen taak roept ons ook hier naar den eisch van Gods Woord!

In deze overtuiging stichtte de vereeniging reeds een Centraal-Bureau. Tal van afdelingen werden georganiseerd, reclasseerings-commissies en correspondentieschappen gevormd en in verscheiden groote plaatsen de actie tot oprichting eener afdeling ingezet.

Het streven der Vereeniging komt niet op uit een misplaatst modelijken met den veroordeelde; zij wil niet de schuld verbloemen, alsof misdaad zwakheid en krankheid ware; ze wil daarom ook niet de straf omzetten in een liefderijke verzorging en verpleging.

Maar wel wil zij de gevallen ophelpen, den zwakken de hand reiken, hun maatschappelijk en geestelijk steun verleen en leiding geven.

Van het Bestuur zijn Prof. Dr H. Dooyeweerd voorzitter, Mr J. de Jongh, 'sGravenhage, secretaris en de heer J. P. Thierry, 'sGravenhage, penningmeester (postrekening 147250).

Wij bevelen deze vereeniging in de belangstelling van het gereformeerde volk hartelijk aan. Deze dingen kunnen niet worden overgelaten aan liberalen. Een heldere brochure van prof. dr Dooyeweerd, „Grondslag en doel“, levert daarvan overtuigend bewijs. Zij is verkrijgbaar bij het Centraal Bureau der vereeniging, Riviervischmarkt 4, Den Haag.

K. S.

III ZIELKUNDE III

Psychologie als gemeengoed.

Het is een merkwaardig verschijnsel in den modernen tijd, dat bepaalde artikelen op een gegeven oogenblik zich plotseling in aller belangstelling verheugen.

Eenige jaren geleden kwam er een suikerbakker op het idee, klouters van een taai, kleverige, zoetige massa te bakken op het einde van een stokje, om aldus kinderen in de verleiding te brengen, aan het instrument te gaan likken. Het instrument kreeg den naam „lollie“ en het duurde niet lang, of alle Nederlandsche kinderen waren verzot op lollies. Haastig maakte een andere suikerbakker de lollies na en weldra lagen de lollie-fabrikanten met elkander overhoop. Nadat de Nederlandsche jeugd een tijdlang had gelikt, gezogen, gezabbeld en gekipt, hield de lollie-woede weer op. De fabrikanten zijn vermoedelijk toen een nieuwe soort snoeprij gaan fabriceren. Natuurlijk speculeerde men bij de lollie-fabricage op de neiging van kinderen.

Maar intusschen openbaarde zich in hetgeen met de lollies gebeurde een algemeen menschelijke trek. Telkens weer zijn er nieuwe modeartikelen, die een tijdlang de aandacht trekken. Tegenwoordig is er ook een modeartikel, waar iedereen het zijne van moet hebben. Dat modeartikel heet psychologie.

Nu is het zeker niet erg, dat men zich interesseert voor veel wetenswaardige dingen, noch ook is het in iemand te misprijzen, dat hij zijn best doet, op de hoogte te komen met den stand van de wetenschap of wel dat hij voor een bepaald vak van wetenschap zich bijzonder interesseert.

Merkwaardig is het echter, dat er in den laatsten tijd op het gebied van de zielkunde zoo veel „deskundigen“ komen. Het gevaar is niet denkbeeldig, dat de psychologie beschouwd wordt als een soort snoepgoed, waar ieder op zijn tijd eens aan mag zuigen en likken.

Symptoom van de kwaal der eenzijdige bewondering van de zielkunde is b.v. dit, dat iedereen durft uitmaken, of iets psychologisch juist of psychologisch onjuist is. Er is bijna geen critiek te lezen over eenig boek, of de eerste de beste criticus heeft een psychologisch oordeel gereed.

Nu is er in werkelijkheid bijna geen vak moeilijker dan zielkunde. Immers bij het uitspreken van een psychologisch oordeel moet men zoo veel mogelijk zichzelf uitschakelen en moet men zich geheel verplaatsen in de situatie van een ander. Met dien verstande dan weer, dat aan het gedrag van dien ander zekere algemeene wetten ten grondslag liggen, omdat elk normaal mensch zich naar zekere algemeene wetten openbaart. Maar in het kader van dat algemeene vormt die ander een eigen type, dat dan ook weer in bepaalde omstandigheden op zijn wijze reageert en op zijn wijze handelt. Daarbij komt nog, dat zelfs iemands taal zoozeer individueel is en samenhangt met allerlei factoren, die uitsluitend uit zijn eigen type en uit het wezen van zijn eigen ziel kunnen worden verklaard, dat ik zelfs niet eens in staat ben te zeggen, of de betrokkene een natuurlijke spreekwijze heeft of niet. De meeste menschen, die over het psychologisch al of niet juist zijn van een beschrijving van een gesprek moeten oordeelen, zijn dan ook niet in staat, voldoende zich deze dingen te objectiveren.

Ik meen, dat het wel eens mag worden gezegd, dat in de meeste gevallen de psycholoog over de wijze, waarop in recensies en critieken over de waarde van een dialoog wordt gesproken, even glimlacht.

Trouwens, zeer veel tweedehands recensenten (en eersterangs recensenten hebben wij maar enkelen op literair gebied), die een literaire meening hebben te uiten, blijkt het niet gegeven te zijn, aan den eersten eisch der psychologie, n.l. zich geheel los te maken van hun eigen persoonlijkheid en hun eigen subjectieve waardeering in psychologischen zin, te voldoen.

Ook op ander gebied blijkt het, dat de arme zielkunde in de laatste jaren heel wat op haar geweten heeft. Er is n.l. een populariseering van de psychologie gekomen, die de psychologie in dienst gesteld heeft van het minder edele en het minder verhevene des levens. De school van Freud heeft medegewerkt aan dit euvel. Zij heeft den menschen den indruk gegeven, dat zelfanalyse een werk was, waaraan iedereen zich kan overgeven; dat graven in de diepte van het eigen zieleleven een nuttig werk was om daardoor eigen belangwekkendheid te bewijzen voor het forum eener massa, die samengesteld is uit individuen, die allen zichzelf weer even belangrijk vinden vanwege hun geschiktheid tot zelfontleding.

Daar is niets, dat zoozeer de eenvoudige levensrust van tientallen jonge menschen bedreigt, dan de gedachte, dat zij dagelijks bezig moeten zijn met het analyseren van al hun daden, van al hun neigingen en al hun begeerten. De zielen van veel jongemensen zijn vergiftigd door de neiging van boekhandelaren en uitgevers, om aan de aanvankelijk als wetenschappelijk bedoelde werken van Freud veel te verdienen en dat wel te verdienen ook van hen, die niets, maar dan ook niets, begrijpen van datgene, waar het bij het Freudisme eigenlijk om gaat. De massa der jongemensen houdt van datgene, wat zij lezen in dergelijke gevallen, niets anders over dan een bezinksel, het slik, ik mag wel zeggen de modder van den Freudsehen stroom, die door onze zielkunde is heengegaan.

En voortdurend verontrusten zij zichzelf en geven zij allerlei gevaren voor het eigen zieleleven, omdat zij nooit tot juiste bezinning over de objectieve waarden des levens zijn te brengen, maar altijd bezig zijn met datgene, wat zij subjectief uit de diepte van hun eigen bestaan putten.

Wanneer ik een jong plantje elk oogenblik weer tot op zijn wortel ontbloot en wanneer ik elk oogenblik opnieuw de vezels, waarmee het aan de aarde gebonden is, in het volle licht stel, zal het gevolg zijn, dat dat plantje een kwijnend bestaan gaat lijden en tenslotte gaat sterven. Het krijgt geen verband met een gezonden voedingsbodem, het droogt uit en verdort.

Heel veel gepyschologiseer van vele jongemensen is gelijk aan datgene, wat met het plantje geschiedde.

De belangstelling voor de zielkunde, die ook in Calvinistische kringen is ontstaan, is niet te veroordeelen, mits maar één ding wordt begrepen.

Dat is dit, dat het einddoel van alle wetenschap, ook van alle gepopulariseerde wetenschap, heeft te zijn niet de grage zelf-analyse, niet het graaien in de modder van het eigen bestaan, maar het opheffen van de gedachten tot Hem, Die het begin is van alle leven, die de God is van alle geesten en Die ons het doel zeggen, dat Hij groot is. Die het alles heeft geschapen.

J. W.

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN

Zorg voor de werkloze arbeiders.

II.

Mentaliteit.

Daar wordt gelukkig in vele kringen overwogen, wat er moet worden gedaan om aan den geestelijken nood der werklozen tegemoet te komen. En het is niet bij overweging gebleven, maar men heeft naarmate de werkloosheid in omvang toenam en een meer permanent karakter verkreeg, ook het praktische werk aangepakt met meer of minder succes, op bescheiden of meer lucratieve wijze en hier en daar mag men er met groote voldoening op wijzen.

Wij herinneren slechts aan den arbeid, die verricht is onder de tewerkgestelden in de Rijkswerkverschaffingen, arbeid zoowel van Rooms-Katholieke zijde, als door de Moderne Vakbeweging, maar evenzeer door een Christelijk Nationaal Comité aangevat.

Wij mogen wijzen op de Tehuizen, die in den nu bijna geëindigten winter, in verschillende plaatsen van ons land zijn geopend en waar men aan de ontspanning, zoowel als aan de ontwikkeling aandacht geschonken heeft.

In de derde plaats mag gewezen op de groot-sche plannen, die men heeft ten opzichte van de jeugdige werklozen, plannen, die reeds een begin van uitvoering kregen, en die goeddeels door de jeugdorganisaties worden gedragen, zij het dan ook, dat men belangrijke subsidie hoopt te verkrijgen om het werk materieel mogelijk te doen zijn.

Het is, wanneer wij letten op den weinig rooskleurigen toestand, dien wij in ons vorig artikel met een enkel woord teekenden, wellicht goed, ons er van te doordringen, dat dit werk nog wel eenigen tijd zal moeten worden voortgezet, aangezien niet zoo spoedig een algeheele opleving is te verwachten.

Het is echter evenzeer noodig, voor ieder die zich tot dit werk aangordt, rekening te houden met de mentaliteit der arbeiders. Dat zal zijn werkplan moeten beïnvloeden, zoo niet bepalen en zal hem voor vele teleurstellingen wapenen. Goed voorbereid zal de arbeid toch rijkere vrucht dragen kunnen dan het zich zoo bij den eersten aangreep liet aanzien.

Waarmede heeft men te rekenen? Dr Windschild schrijft in het Januari-nummer van „Der Geisterkampf der Gegenwart“ iets over zijn ervaringen in Duitsland en over de psyche van de moderne arbeiders. Uit dat artikel blijkt wel, dat hij niet enkel werkte onder menschen van christelijke belijdenis. Daarom willen wij aan de hand van zijn diagnose een enkele opmerking maken, die hopen wij, de werkers op dit terrein enigszins kan oriënteren.

Eén van de eerste dingen die opvalt, is de eenzijdige belangstelling voor vraagstukken, die met den nood van het praktische leven direct verband houden.

Dat is wel te begrijpen als men weet hoe erg het gaal schrijnen in gezinnen, waar reeds maanden achtereen „steun“ de eenige bron van inkomsten is. Steun, die maar op de meest sobere wijze het levensonderhoud dekken kan. De gelegenheid om te piekeren, om met lotgenooten over de misère te spreken, is er elken dag in overvloed, de bezigheid onbreekt en de lust tot bezigheid verdwijnt. Dan komen de vragen, wanneer kan ik steun krijgen; hoe zal de nieuwe steunregeling er uit zien; wat zal het crisis-comité mij opleveren; hoe kom ik aan een pak kleeren enz. enz. op het eerste plan en verdringen alle andere vragen, al zijn die op zich zelf ook van even groote of van veel belangrijker beteekenis. Daar zijn er die in deze vragen zijn opgegaan en die er dus ook in ondergingen, die in wezen afgezaakt zijn tot den rand van het pauperisme. Ze hebben zich geschikt, ze hebben geen hoop voor de toekomst, ze begeeren eigenlijk ook niet veel meer dan een zo goed mogelijk profiteeren van alle gelegenheid, die er geboden wordt om iets te krijgen.

Daarnaast komen de meer opstandige en krachtiger naturen, die voor een deel ook onder de ouderen, maar zeker niet het minst onder de jongeren worden aangetroffen. Ze zijn de slechtsten niet en geven maatschappelijk meer hoop, dan de ouderen, al baren ze waarschijnlijk geestelijk meer zorg. Wij denken aan hen, die de vraag stellen „Hoe kan God dit leed toelaten? Is er geen andere weg om te komen tot het plan dat Hij heeft met de wereld?“

Het zij verre van ons hier met een hooghartig